

Utvecklingen av pensionsinkomsten för fyra typfall, 2013–2026

Regleringsbrevsuppdrag 2022

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	Utvecklingen av de disponibla inkomsterna 2013–2026.....	2
2.1.	Typfall 1: Garantipensionären	2
2.2.	Typfall 2: Genomsnittlig kvinnlig pensionär	4
2.3.	Typfall 3: Genomsnittlig manlig pensionär	5
2.4.	Typfall 4: Pensionär med hög pension.....	6
2.5.	Sammanfattande jämförelser för de fyra typfallen.....	7
2.6.	Respektavstånd	9
2.7.	De fyra typfallens utveckling i förhållande till BNP.....	11
3.	Historik	13
4.	Bilaga 1: Longitudinell vs tvärsnitt.....	15
4.1.	Ansats med tvärsnittsdata	15
4.2.	Ansats med longitudinell data.....	15
5.	Bilaga 2: Beräkningsgrunder	17
5.1.	Definitioner	17
5.2.	Antaganden.....	17
6.	Bilaga 3: Typfallens utfall i dagens respektive löpande priser	20
7.	Referenser	24

Sammanfattning

I denna rapport redovisar Pensionsmyndigheten typfallsberäkningar för fyra ensamstående pensionärer och deras inkomstutveckling under de senaste tio åren. Pensionärerna är alla 74 år gamla 2022 och pensionsinkomsterna¹ redovisas även efter skatt och eventuellt bostadstillägg. Rapporten innehåller även en prognos för typfallens disponibla inkomster för de fyra nästkommande åren. Rapporten är Pensionsmyndighetens svar på det sedan 2014 årligt återkommande regleringsbrevsuppdraget om typfallsmått.

Typfallen visar utvecklingen av fyra olika inkomstnivåer, (1) en pensionär med enbart garantipension, (2) en kvinnlig respektive (3) manlig pensionär som får genomsnittlig allmän pension och (4) en pensionär som får relativt hög allmän pension². I rapporten visas utvecklingen av typfallens disponibla inkomster för perioden 2013 till 2022 och i en prognos mellan 2023 och 2026, givet nu gällande skatteregler och grundskydd i form av garantipension och bostadstillägg.³ Från och med september 2021 får den genomsnittliga kvinnan och mannen inkomstpensionstillägg med 600 respektive 275 kronor per månad innan skatt.⁴

Samtliga typfall har mellan perioden 2013 och 2022 fått en ökning av den disponibla inkomsten i fasta priser, det vill säga en real ökning, med från cirka 1 300 till 2 700 kronor per månad. Den största delen av ökningen skedde mellan 2013 och 2014, det vill säga det år när typfallen fyllde 66 år och därmed fick ta del av det förhöjda grundavdraget för äldre. Procentuellt sett har garantipensionären fått ökning av sin disponibla inkomst med cirka 10 procent under perioden 2013 till 2022. Den genomsnittliga kvinnan och mannen har fått en ökning på 19 respektive 15 procent medan pensionären med hög inkomst ökat sin inkomst med 13 procent. Medianlöntagaren har under perioden ökat sin disponibla inkomst med cirka 14 procent i fasta priser.

Mellan 2021 och 2022 har höginkomsttagaren fått en ökning av den disponibla inkomsten med ungefär 10 kronor per månad i fasta priser. De två typfallen som beskriver den genomsnittliga kvinnliga och manliga pensionären har fått en ökning med 530 respektive 220 kronor i fasta priser medan garantipensionären har fått en ökning med 110 kronor per månad i fasta priser det senaste året. De större ökningarna för genomsnittspensionärerna beror på inkomstpensionstillägget som infördes i september 2021, att inkomstpensionen utvecklats starkare än prisutvecklingen samt att pensionärerna fått en lägre skatt genom det

¹ Pensionsinkomsterna består beroende på typfall av garantipension och/eller inkomstpension, tilläggspension, inkomstpensionstillägg (från september 2021), premiepension, tjänstepension och privat pensionssparande.

² Medelvärde av 80:e – 90:e percentilen.

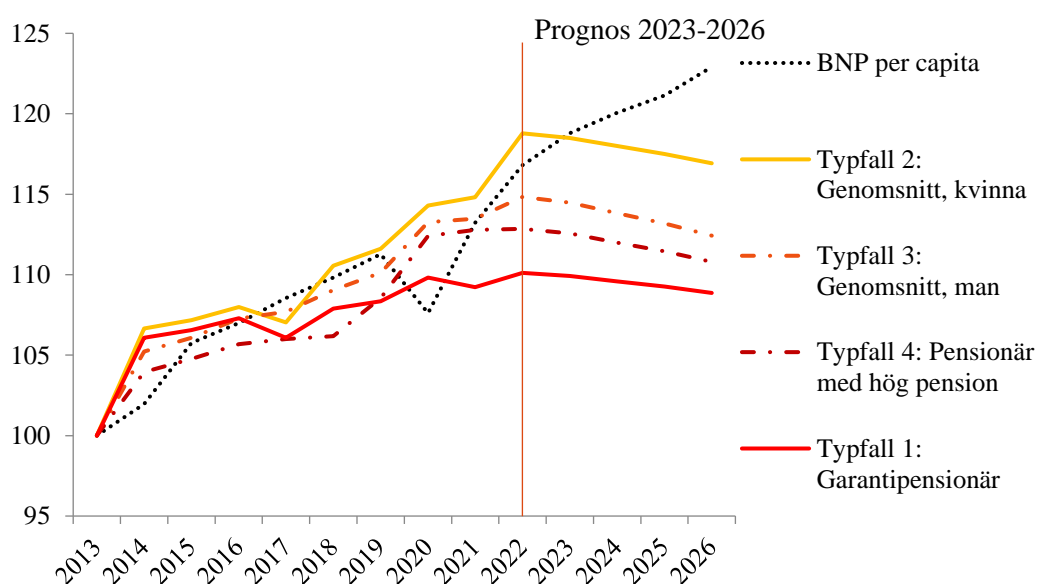
³ Garantitillägget till bostadstillägget är inte med i prognosen eftersom det vid rapportens framtagande inte finns en proposition.

⁴ Bet 2020/21:SfU2, Prop 2020/21:1, Ds 2020:7.

förstärkta grundavdraget. Genomsnittskvinnan har även fått ett förhöjt bostadstillägg. Garantipensionären får inte del av inkomstpensionstillägget men har fått förhöjt bostadstillägg samt lägre skatt.

Prognosen 2023 till 2026 visar på en marginell real minskning av de disponibla inkomsterna för alla fyra typfallen, i storleksordningen -0,3 till -0,7 % per år. Utfallet beror på pensionsomräkningarna, där inkomst och tilläggspensionen förväntas öka något långsammare än prisutvecklingen. Att garantipensionären får en minskad disponibel inkomst i prognosen beror på att bostadstillägget inte beräknas följa prisutvecklingen fullt ut. Bostadstilläggets betydelse för genomsnittskvinnans disponibla inkomst kommer också minska en aning av samma orsak.⁵

Figur 1. Utvecklingen av typfallens disponibla inkomster samt utvecklingen av BNP per capita 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser, 2013 = 100

Tioårsperioden 2013 till 2022 har, precis som noterades i förra årets rapport, präglats av efterdyningarna av den internationella finanskrisen 2008 och en eurokris med en snabb återhämtning av ekonomin. Som en konsekvens av den tidigare nedgången i den reala ekonomin trädde den automatiska balanseringen i inkomstpensionssystemet aktiverad mellan 2010 och utgången av 2017, vilket påverkade de årliga omräkningarna av inkomst- och tilläggspensionen. Som ett resultat av balanseringen var pensionsomräkningen negativ 2014. Prognosen för de kommande åren,

⁵ Regeringens garantitillägg ingår inte i prognosen. Lagda propositioner ingår i prognosen men vid rapportens framtagande hade någon proposition för garantitillägg ännu inte lämnats.

2023 till 2026, utgår från utvecklingen av priser och inkomstindex enligt Konjunkturinstitutets prognoser.⁶

I likhet med de senaste två årens rapporter visas även det så kallade respektavståndets utveckling över tid, det vill säga ett mått för att visa skillnaden i pension mellan den som arbetat ett helt yrkesliv och den som inte haft något intjänande alls genom livet. Samtliga tre typfall med pensionsinkomster har haft ett positivt samt ökande respektavstånd under den observerade perioden jämfört med typfallet med full garantipension, mätt i 2022 års prisnivås disponibla inkomster. Att respektavståndet ökat under perioden, trots att garantipensionen höjdes 2020 och att skatten sänkts mer procentuellt sett för garantipensionären än de övriga, beror på att inkomstutvecklingen varit högre än prisutvecklingen.

Inkomstpensionstillägget som infördes i september 2021 har ytterligare ökat respektavståndet för typfall 2 och 3. Under 2022 är respektavståndet cirka 2 100 för typfall 1, 4 900 för typfall 2 och 10 000 kronor per månad för typfall 3.

⁶http://prognos.konj.se/PxWeb/pxweb/sv/SenastePrognosen/SenastePrognosen__f33_offentligafinanser/

1. Inledning

Rapporten redovisar utvecklingen av den disponibla inkomsten för fyra typfall, samtliga ensamstående pensionärer men med olika inkomstnivåer, under perioden mellan 2013 och 2022 samt med prognos för 2023 till 2026. Rapporten svarar på uppdraget som Pensionsmyndigheten har fått i regleringsbrevet för 2022.⁷ Uppdraget är årligt återkommande och ska beskriva inkomstutvecklingen den senaste 10-årsperioden för de som fyller 74 år under innevarande år samt ge en inkomstprognos för de närmaste fyra åren för åldersgruppen. Denna rapport är en uppdatering av svaret på förra årets regeringsuppdrag.

Disponibel inkomst för typfallen består av pensionsinkomster efter skatt samt med eventuellt bostadstillägg.⁸ Typfallen utgörs av ensamstående kvinnor och män som 2022 gick i pension för tio år sedan vid 65 års ålder, det vill säga personerna är födda 1948.⁹ De fyra pensionärstyperna är:

1. En person med full garantipension som således inte har någon inkomstgrundad pension.
2. En person med genomsnittlig pensionsinkomst för kvinnor definierat som medianvärdet¹⁰ för kvinnors inkomstrelaterade pension, det vill säga garantipension¹¹, inkomst- och tilläggs pension, premiepension, tjänstepension och privat pensionssparande.
3. En person med genomsnittlig pension för män definierat som medianvärdet för männens inkomstrelaterade pension enligt 2 ovan.
4. En person med relativt hög pension, definierat som kvinnor och mäns medelvärde av inkomstrelaterad pension i 80:e–90:e percentilen.¹²

⁷ Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Pensionsmyndigheten (S2021/08063), Prognoser, "Uppgifter om typfallsmått i enlighet med redovisningen föregående år. Redovisningen ska göras i löpande priser samt i 2022 års priser (redovisas endast den 29 april)."

⁸ Pensionsinkomsterna utgör inkomst-, tilläggs-, premie- och tjänstepension samt pension från tidigare privat pensionssparande. Den disponibla inkomsten är den del av inkomsten som individen kan använda till konsumtion eller sparande.

⁹ Det första rapporteringsåret för detta uppdrag var 2014. Dataunderlaget för typfallen utgörs av pensionärerna i åldern 74 år.

¹⁰ Medianvärdet för typfall 2 och 3 är definierat som medelvärdet i den 45:e–55:e percentilen, dvs medelvärdet av mediangruppen.

¹¹ Kvinnan har under två av de aktuella åren haft garantipension på 90 och 50 kronor per månad, övriga år ingen garantipension. Mannen och personen med hög pension har inte haft garantipension.

¹² Pensionsinkomsterna rangordnas i stigande ordning, från lägsta till högsta inkomsten. Den 80:e percentilen är det inkomstvärde då 80 procent av inkomsterna har ett lägre värde och 20 procent ett högre värde.

Information om beräkningsgrunderna återges i bilaga 2.

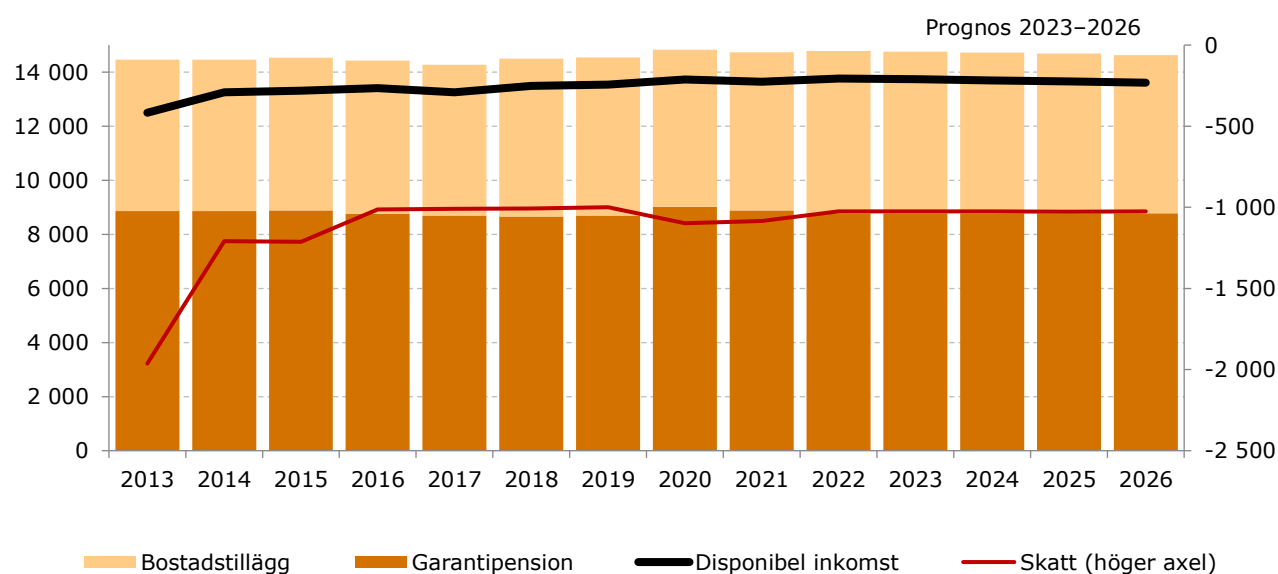
Uppgifterna som ligger till grund för beräkningarna av pensionsinkomsterna är Statistiska centralbyråns senaste undersökning om hushållens ekonomi (STAR-urvalet).¹³ Urvalet omfattar cirka en miljon hushåll och innehåller uppgifter om hushållsmedlemmarnas ekonomi baserad på taxeringsuppgifter.

2. Utvecklingen av de disponibla inkomsterna 2013–2026

Figurerna 3 till 6 visar det ekonomiska utfallet i fasta priser (2022 års nivå) för de fyra olika typfallen – garantipensionären, genomsnittliga kvinnliga respektive manliga pensionären och pensionären med relativ hög pension. Motsvarande tabeller i fasta och i löpande priser finns sist i tabellbilagan.

2.1. Typfall 1: Garantipensionären

Figur 3. Garantipensionärens ekonomiska utveckling 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

I figur 3 redovisas den disponibla inkomstens utveckling för garantipensionären, där inkomsterna endast består av garantipension och bostadstillägg. I fasta priser har garantipensionären 2022 ungefär 13 760 kronor i månaden, vilket är en ökning med cirka 100 kronor i månaden i fasta priser från 2021. Ökningen beror på att bostadstillägget har ökat mellan 2021 och 2022 samt att skatten minskat.

¹³ Se underlag sidan 18 i bilaga 2.

Under hela perioden har typfallets ekonomi påverkats positivt av förbättrat grundskydd (framförallt bostadstillägget) och av skattelättnader i form av att grundavdraget för äldre har höjts ett flertal gånger under de senaste 10 åren. Den senaste höjningen av garantipensionen skedde 2020 och för bostadstillägget skedde det 2022. Av samtliga införda grundavdrag under den senaste 10-årsperioden är det grundavdragen mellan 2013 och 2016 som har haft en större positiv inverkan på garantipensionärens disponibla inkomster, vilket illustreras av skattestorlekens utveckling på höger axel. Framför allt får det förhöjda grundavdraget stor effekt det året då pensionären fyller 66 år, vilket för rapportens typfall sker 2014. Därefter har de förhöjda grundavdragen inte haft en direkt inverkan på garantipensionärens disponibla inkomster utan dessa har riktat sig till äldre med högre inkomster.¹⁴ Mellan 2013 och 2022 har garantipensionärens disponibla inkomst ökat från cirka 12 500 till 13 800 kronor per månad i fasta priser. Mellan samma år minskade inkomstskatten från cirka 1 900 till 1 000 kronor per månad och bostadstillägget ökade med 400 kronor. Under perioden med det förhöjda grundavdraget, det vill säga mellan 2014 och 2022 minskade inkomstskatten från 1 200 till 1 000 kronor per månad för typfallet med full garantipension och bostadstillägget ökade med 400 kronor.

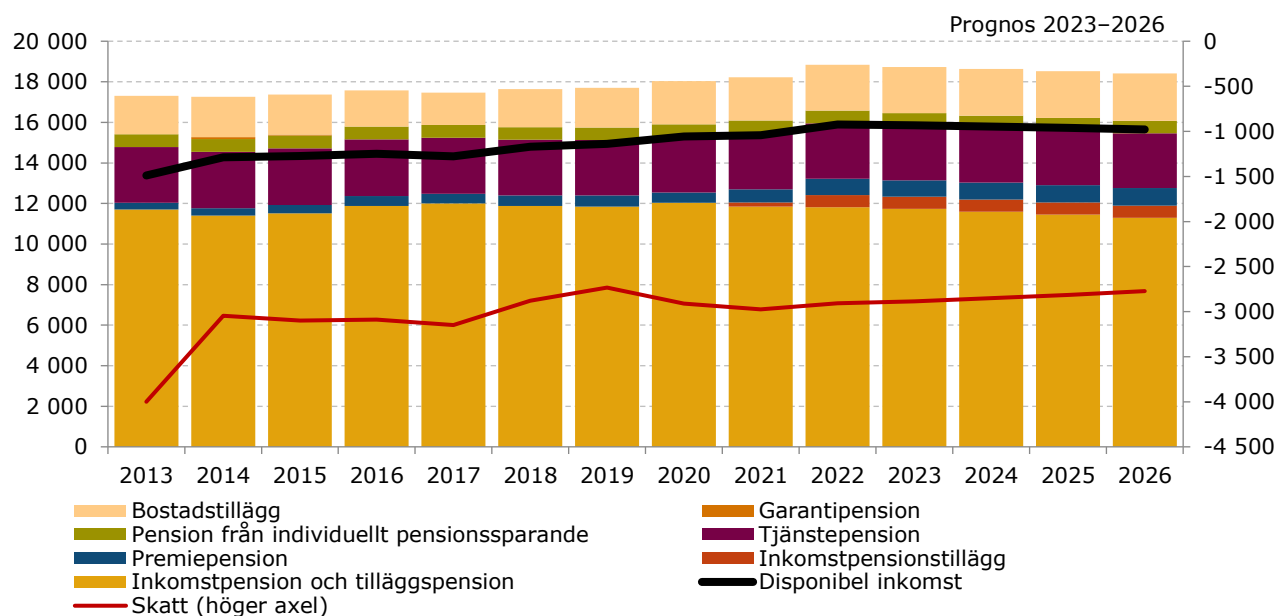
Mellan 2023 och 2026 förväntas garantipensionären enligt prognosen få cirka 150 kronor mindre i disponibel inkomst per månad räknat i fasta priser. I prognosen minskar den disponibla inkomsten på grund av inflation eftersom regelverket för bostadstillägg för pensionärer är angivet i nominella termer.¹⁵

¹⁴ Se figur om de förhöjda grundavdragen mellan 2013–2026 på sidan 12 i bilaga 2.

¹⁵ Regeringens garantitillägg ingår inte i prognosen. Lagda propositioner ingår i prognosen men vid rapportens framtagande hade någon proposition för garantitillägg ännu inte lämnats.

2.2. Typfall 2: Genomsnittlig kvinnlig pensionär

Figur 4. Genomsnittliga kvinnliga pensionärens ekonomiska utveckling 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

I figur 4 visas den genomsnittliga ensamstående kvinnliga pensionärens disponibla inkomster. Dessa har ökat under perioden 2013–2022 från ungefär 13 400 till 15 900 kronor per månad i fasta priser, det vill säga med 2 500 kronor per månad.

Mellan 2013 och 2022 har inkomstskatten minskat från cirka 4 000 till 2 900 kronor per månad, en minskning med 1 100 kronor per månad, för den genomsnittliga kvinnliga pensionären. Den övriga höjningen av den disponibla inkomsten på 1 400 kronor per månad beror på ökad inkomstpension, inkomstpensionstillägget från 2021, ökad premiepension och ökat bostadstillägg. Under perioden som 66 år och äldre, det vill säga mellan 2014 och 2022, har inkomstskatten minskat med cirka 150 kronor i månaden. Det kvinnliga typfallet påverkades inte av 2020 eller 2021 års förhöjda grundavdrag som ges till dem som är 66 år eller äldre. Genom det förhöjda grundavdraget för 2022 har dock typfallet fått sänkt skatt.

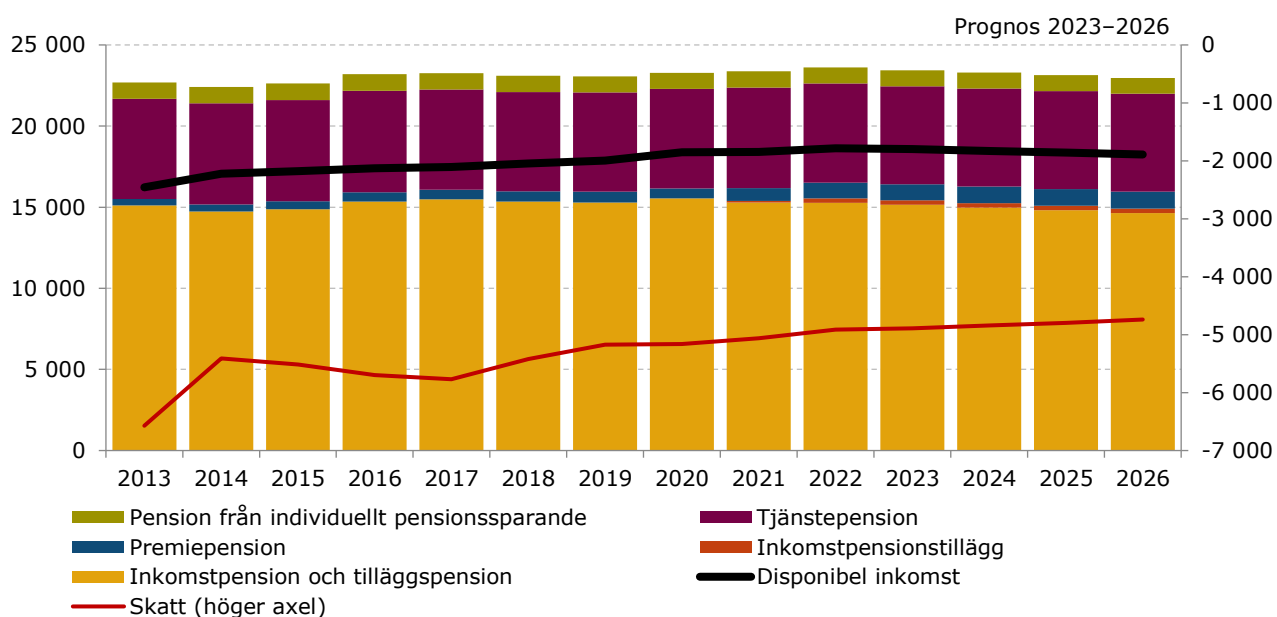
Den disponibla inkomsten ökade med cirka 70 kronor mellan 2020 och 2021 som ett resultat av ökad inkomst- och premiepension. För 2022 har det skett en högre ökning av den disponibla inkomsten genom inkomstpensionstillägget, ett ökat bostadstillägg och ett högre grundavdrag. Jämfört med 2021 är den disponibla inkomsten drygt 500 kronor högre 2022 varav 120 kronor kommer från ökat bostadstillägg och 70 kronor från lägre skatt och resterande i huvudsak förklaras av inkomstpensionstillägget.

Enlig nuvarande prognos förväntas de disponibla inkomsterna vara cirka 250 kronor lägre per månad år 2026 jämfört med 2022 för det kvinnliga typfallet. Sänkningen beror på att inkomst- och tilläggspensionen förväntas

öka mindre än prisutvecklingen samt att inkomstpensionstillägget är angivet i nominella termer.¹⁶

2.3. Typfall 3: Genomsnittlig manlig pensionär

Figur 5. Genomsnittliga manliga pensionären, ekonomisk utveckling 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

Mannens disponibla inkomster 2022 har ökat med 210 kronor per månad jämfört med 2021 och uppgår till 18 630 kronor per månad, uttryckt i 2022 års priser. Detta är en följd av att inkomstpensionstillägget betalas ut från och med september 2021 vilket för 2021 endast gav en marginell ökning av pensionen på årsbasis medan ökningen blir större från 2022. Den ökade disponibla inkomsten beror också på det förhöjda grundavdraget från och med 2022.

Mellan 2013 och 2022 har inkomstskatten sänkts med 1 700 kronor från ungefär 6 600 till 4 900 kronor per månad för den genomsnittliga mannen. Den disponibla inkomsten har under samma period ökat med ungefär 2 400 kronor per månad. Den övriga höjningen av den disponibla inkomsten på 700 kronor per månad beror på ökad inkomstpension, inkomstpensionstillägget från 2021 och ökad premiepension. Under perioden som 66 år och äldre, 2014 till 2022, har inkomstskatten sjunkit från cirka 5 400 till 4 900, det vill säga med 500 kronor per månad. Under 2018 och 2019 fick genomsnittsmannen en större skattesänkning genom det

¹⁶ För år 2021 fick det kvinnliga typfallet inkomstpensionstillägg under 4 av 12 månader, vilket då motsvarar en helårsutbetalning om 2 400 kronor under 2021. För 2022 till 2026 blir utbetalningen totalt 7 200 kronor per år i nominella termer vilket i fasta priser innebär en minskning av inkomsten över tid.

förhöjda grundavdraget. Även under 2020, 2021 och 2022 har grundavdraget höjts för genomsnittsmannen och jämfört med 2021 har inkomstskatten minskat med cirka 140 kronor för 2022.

För den genomsnittliga manliga pensionären beräknas den disponibla pensionen per månad minska med ungefär 400 kronor fram till 2026. Att den disponibla inkomsten i fasta priser beräknas minska beror på att inkomstpensionen och tilläggs pensionen förväntas öka mindre än prisutvecklingen i prognosen samt att inkomstpensionstillägget är angivet i nominella termer.

2.4. Typfall 4: Pensionär med hög pension

Det typfall vars inkomst kan beskrivas som en höginkomsttagares inkomst har utvecklats på liknande vis som genomsnittsmannens, se figur 6, vilket beror på samma orsaker som avsaknad av bostadstillägg och garantipension. Typfallet med hög pension får dock inget inkomstpensionstillägg, vilket genomsnittsmannen får.

Typfallet med hög pension får ungefär 20 kronor mer i disponibel inkomst under 2022 jämfört med 2021. Den marginella ökningen beror på sänkt inkomstskatt genom det höjda grundavdraget. Utan förändringen av grundavdraget hade den disponibla inkomsten minskat eftersom tilläggs pensionen, inkomstpensionen och tjänstepensionen förväntas öka något mindre mellan 2021 och 2022 än den prognostiserade prisökningen för samma år.

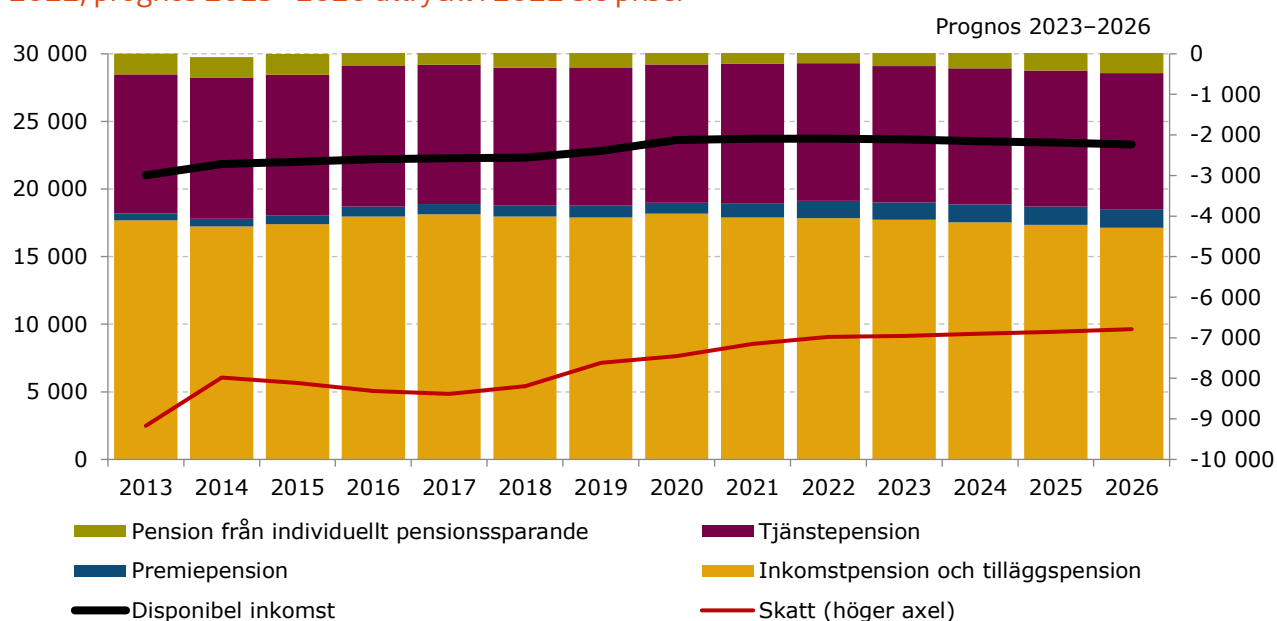
Den disponibla inkomsten uppgår till 23 720 kronor per månad år 2022.¹⁷

Mellan 2013 och 2022 har inkomstskatten sänkts från ungefär 9 200 till 7 000 kronor per månad för pensionären med hög inkomst, det vill säga med 2 200 kronor. Den disponibla inkomsten har under samma period ökat med 2 700 kronor. Förutom minskad inkomstskatt beror den ökade disponibla inkomsten i huvudsak på ökad premiepension men även inkomstpensionen har ökat. Under perioden som 66 år och äldre, 2014 till 2022, har inkomstskatten sjunkit från cirka 8 000 till 7 000, det vill säga med 1 000 kronor per månad. De tre höjningarna av grundavdraget 2020, 2021 och 2022, har lett till en minskning av inkomstskatten med cirka 630 kronor i fasta priser.

I prognosen förväntas höginkomsttagarens disponibla inkomster för de kommande åren minska med cirka 430 kronor per månad i fasta priser fram till år 2026, vilket beror på en något lägre uppräknings av inkomstpensionen än av prisutvecklingen i prognosen.

¹⁷ För mannen och höginkomsttagaren dras från och med 2019 den maximala public service-avgiften om cirka 110 kronor per månad, vilket påverkat de disponibla inkomsterna något.

Figur 6. Pensionär med hög allmän pension, ekonomisk utveckling 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

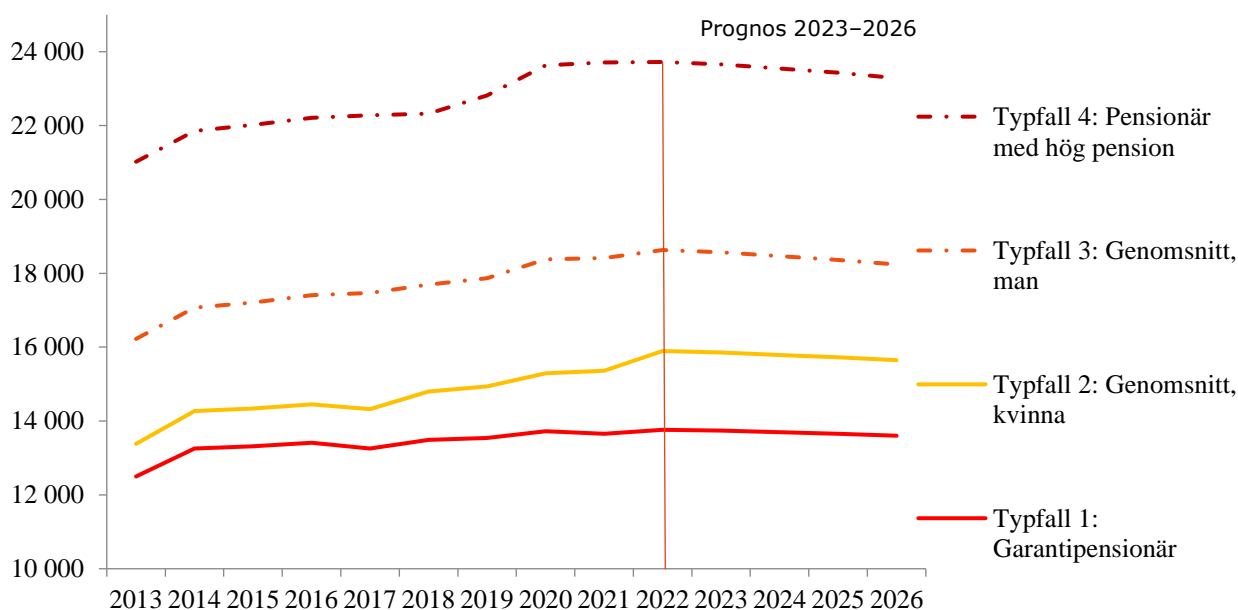
2.5. Sammanfattande jämförelser för de fyra typfallen

I figur 7 presenteras en sammanställning över de fyra typfallens disponibla inkomster mellan 2013 och 2022 samt prognos fram till 2026. Samtliga typfall har mellan perioden 2013 och 2022 upplevt en reell ökning av den disponibla inkomsten i fasta priser. Typfall 1, 2, 3 och 4 har fått en ökning av disponibel inkomst med cirka 10, 19, 15 respektive 13 procent.

Inkomstindex, det vill säga den genomsnittliga utvecklingen innan skatt för löntagare i landet, har under samma period ökat med cirka 12 procent i 2022 års priser. Medianlöntagaren har under perioden ökat sin disponibla inkomst med cirka 14 procent.

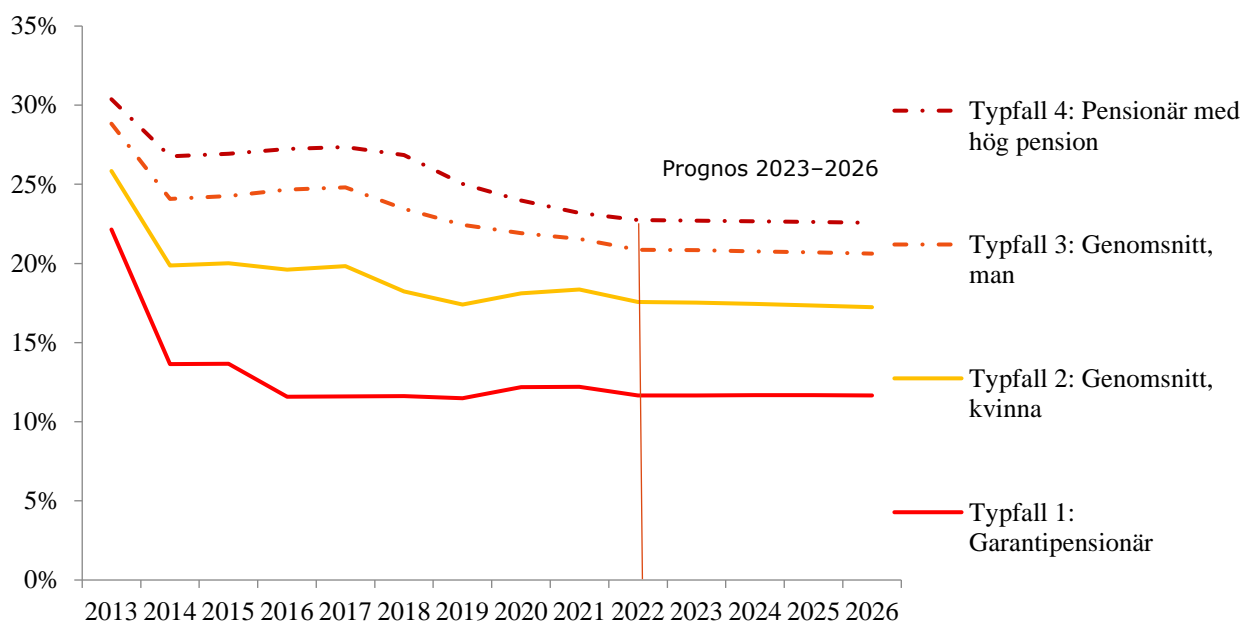
Mellan 2021 och 2022 har höginkomsttagaren fått en ökning av den disponibla inkomsten med 10 kronor per månad, från 2018 har ökningen totalt sett varit 1 400 kronor per månad uttryckt i 2022 års priser. Den genomsnittliga mannen har fått en ökning på 220 kronor medan den genomsnittliga kvinnan sett en ökning på 530 kronor per månad. Sedan 2018 har ökningen av deras disponibla inkomst varit 940 respektive 1 100 kronor i månaden i 2022 års prisnivå. Garantipensionären har fått en ökad disponibel inkomst med 110 kronor per månad under 2022 jämfört med 2021, jämfört med 2018 har garantipensionärens disponibla inkomst ökat med 280 kronor per månad uttryckt i 2022 års prisnivå.

Figur 7. Utvecklingen av de fyra typfallens disponibla inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

En stor bidragande effekt till förändringen av de disponibla inkomsterna mellan 2013 till 2022 är kontinuerligt förhöjda grundavdrag för äldre, vilket illustreras i figur 8 genom de fyra typfallens faktiska inkomstskatt som andel av bruttoinkomst under den observerade perioden. När typfall 1–4 var 65 år gamla, det vill säga under 2013, betalade de cirka 22, 26, 29 respektive 30 procent inkomstskatt. När typfallen fyllde 66 år 2014 och fick ta del av det förhöjda grundavdraget för äldre minskade inkomstskatten till 14, 20, 24 respektive 28 procent. Därefter har samtliga typfall fått ta del av ytterligare successivt förhöjda grundavdrag och betalar 2022 cirka 12, 18, 21 respektive 23 procent. Mellan 2013 och 2022 har samtliga typfall fått en minskning av inkomstskatten med mellan två till fyra procentenheter. De senaste åren har det förhöjda grundavdraget sänkt den genomsnittliga mannens och höginkomsttagarens inkomstskatt något mer än de övriga två typfallen. Dessa betalar dock fortsatt högst skattesats i förhållande till sin inkomst.

Figur 8. Utvecklingen av de fyra typfallens inkomstskatt som andel av bruttoinkomst 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

2.6. Respektavstånd

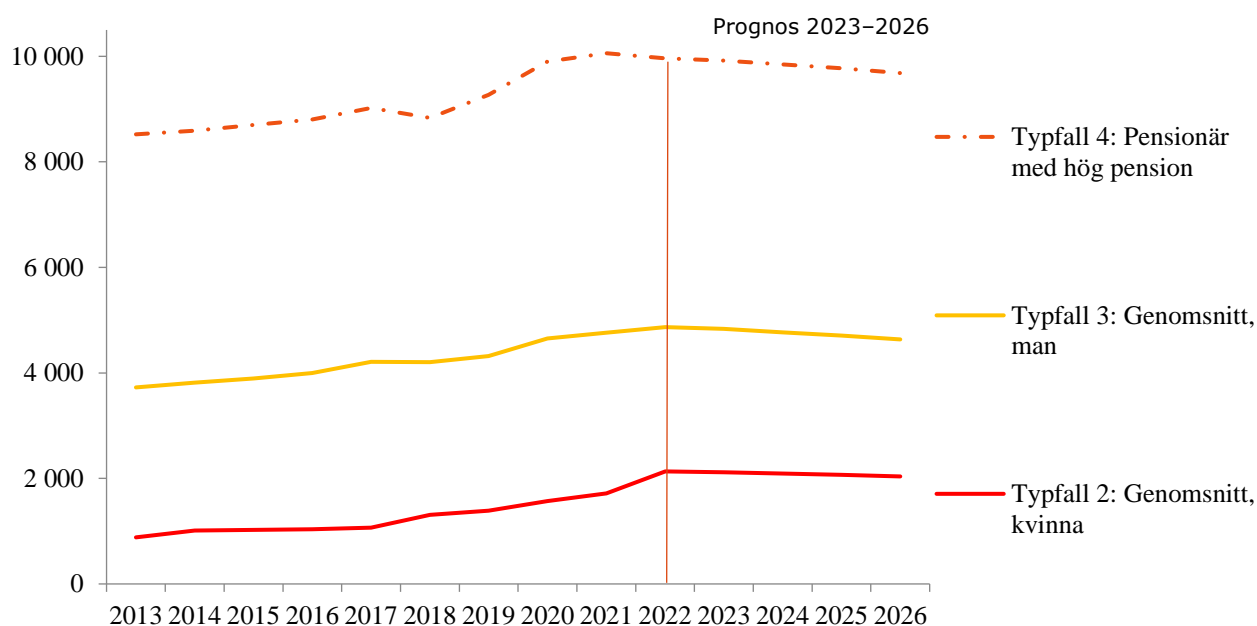
”Respektavstånd” är ett begrepp som har kommit att användas för att visa skillnaden i pension mellan den som arbetat ett helt yrkesliv och den som inte haft något intjänande alls genom livet. Med andra ord kan man se det som ett mått för pensions- och skattereglernas sammantagna margineffekter. Höga margineffekter leder till att det privatekonomiska utbytet av att arbeta minskar och vice versa. Samtidigt som pensionssystemet ska gynna den som arbetat hela livet syftar systemets grundskydd i form av garantipension och bostadstillägg till att ge dem som har en låg eller ingen arbetsinkomst under livet en rimlig levnadsstandard vid ålderdom. Det finns således en uppenbar målkonflikt mellan systemets försäkringsmässighet med så kallade ”raka rör” mellan intjänande och pension – livsinkomstprincipen – och samtidigt ett bra grundskydd för de med låga pensionsinkomster. Det kan därför vara av intresse att studera respektavståndets utveckling för de fyra typfallen i detta sammanhang.

I figur 9 illustreras respektavståndet från garantipensionären till de övriga tre typfallens disponibla inkomster mellan åren 2013 till 2022 samt en prognos fram till 2026.¹⁸ Samtliga tre typfall med pensionsinkomster har haft ett positivt samt ökande respektavstånd under den observerade perioden, mätt i 2022 års prisenivå. Mellan 2013 och 2022 växte respektavståndet för typfall 2 till 4 med ungefär 1 200, 1 100 respektive

¹⁸ Underlag till diagram återfinns i Bilaga 3. Endast lagda propositioner beaktas i prognosen vilket innebär att förslaget om garantitillägg till bostadstillägg inte beaktas i prognosen.

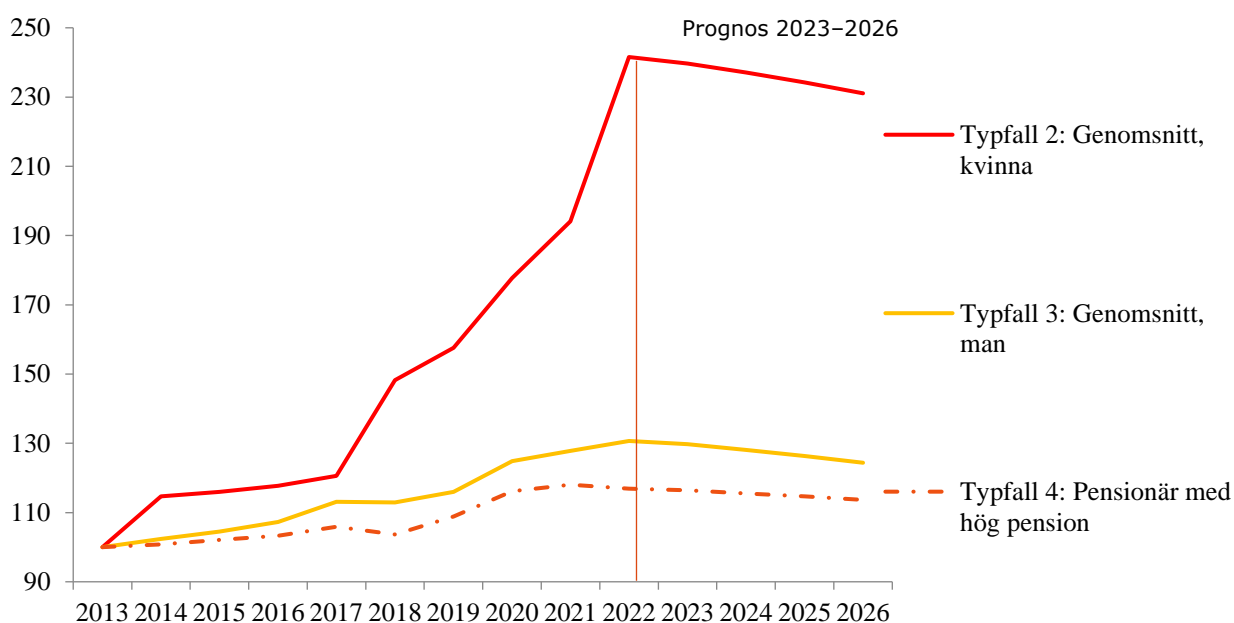
1 500 kronor per månad. Mellan 2014 och 2022, det vill säga under de åren då samtliga typfall tagit del av grundavdraget för äldre, var motsvarande siffror cirka 1 100, 1 000 samt 1 400 kronor per månad. 2022 var respektavståndet för typfall 2 till 4 ungefär 2 100, 4 900 samt 10 000 kronor per månad. Således lägst för den genomsnittliga kvinnan och högst för höginkomsttagaren. Höjningen av garantipensionen 2020 gjorde att respektavståndet minskade jämfört med om höjningen inte skett. Samtidigt ökade inkomstpensionerna också och det höjda grundavdraget ökade den disponibla inkomsten för genomsnittliga mannen och pensionären med hög pension. Även för 2021 höjdes grundavdraget vilket ökade de disponibla inkomsterna för den genomsnittliga mannen och pensionären med hög inkomst. Höjningen av grundavdraget 2022 ökade dock garantipensionärens inkomst något mer än övriga typfall. Dock gjorde införandet av inkomstpensionstillägget i september 2021 att respektavståndet för den genomsnittliga kvinnan och mannen ökade 2021 och 2022. Prognosen för 2026 visar på ett något minskat respektavstånd för såväl den genomsnittliga kvinnan, mannen och typfallet med hög inkomst.

Figur 9. Typfallens respektavstånd till garantipensionärens disponibla inkomst 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

I figur 10 illustreras ett indexerat respektavstånd över tid. Här framgår det tydligare att respektavståndet har stärkts för samtliga typfall över tid. Framför allt har den genomsnittliga kvinnans respektavstånd stärkts med mer än en fördubbling av sitt respektavstånd gentemot garantipensionären mellan 2013 och 2022. Den genomsnittliga mannen och höginkomsttagarens respektavstånd har ökat med cirka 30 respektive 17 procent mellan 2013 och 2022.

Figur 10. Index över typfallens respektavstånd till garantipensionärens disponibla inkomst 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser (2013 = 100)

2.7. De fyra typfallens utveckling i förhållande till BNP

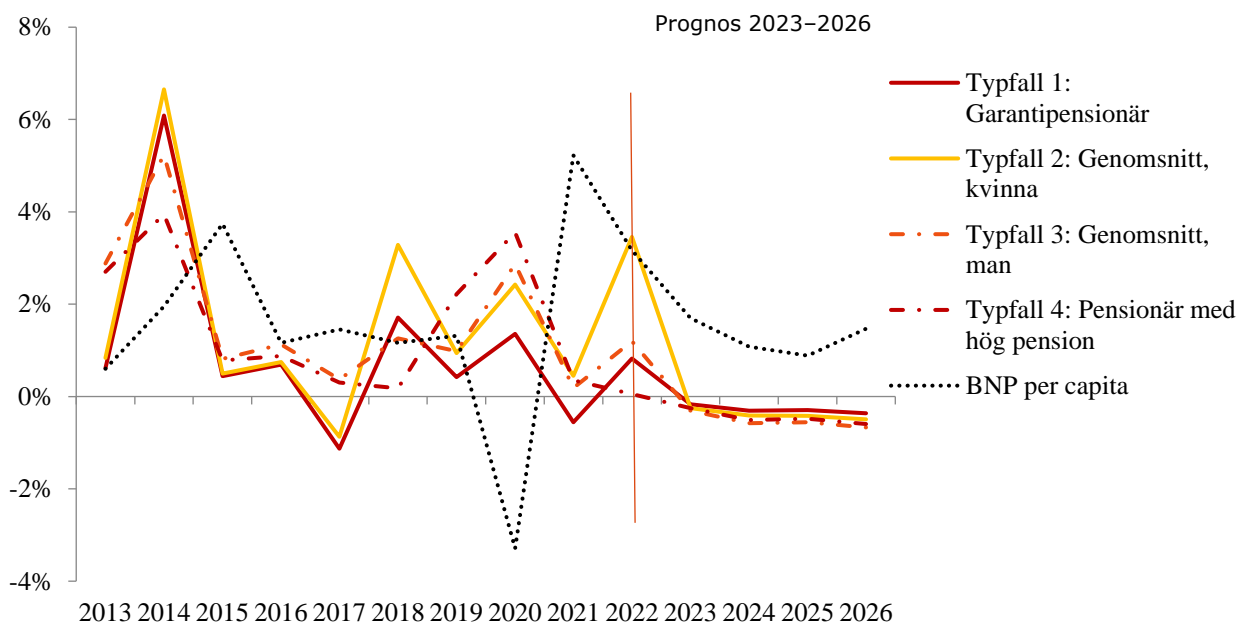
Jämfört med riket totalt, BNP per capita, berördes inte pensionärerna av den finansiella krisen 2008 och 2009 direkt utan kom att påverkas negativt åren efter med lägre pensionsomräkning 2010, 2011 och 2014 när den automatiska balanseringen slog till. Balanseringen upphörde vid årsskiftet 2017/2018.

Nedan i figur 11 visas den procentuella förändringen av de fyra typfallens disponibla inkomster uttryckta i dagens priser. Mönstret bekräftar den redogjorda utvecklingen och prognosen för de fyra typfallen i figur 2–5. Åren efter krisen, det vill säga under balanseringsperioden fram till årsskiftet 2017/2018 observeras större variationer i den procentuella ökningen av disponibla inkomster där garantipensionären och kvinnans inkomster räknades upp samtidigt som mannen och höginkomsttagarens inkomster sjönk som ett resultat av balanseringen. Därefter har utvecklingen av de disponibla inkomsterna stabiliserats och stärkts, mycket på grund av en återhämtande ekonomi men även på grund av förstärkt grundskydd och höjda grundavdrag. Även inkomstpensionens effekt för genomsnittskvinnan och genomsnittsmannen kan ses. Under 2021 ses dock ett avbräck i utvecklingen och till och med en minskning av de disponibla inkomsterna för garantipensionären. Orsaken var det fall i BNP och lönetillväxt som covid-19 pandemin ledde till under 2020. Återhämtningen under 2021 tillsammans med ökade grundavdrag och införandet av inkomstpensionstillägget har dock gjort att den procentuella utvecklingen

Utvecklingen av de disponibla inkomsterna 2013–2026

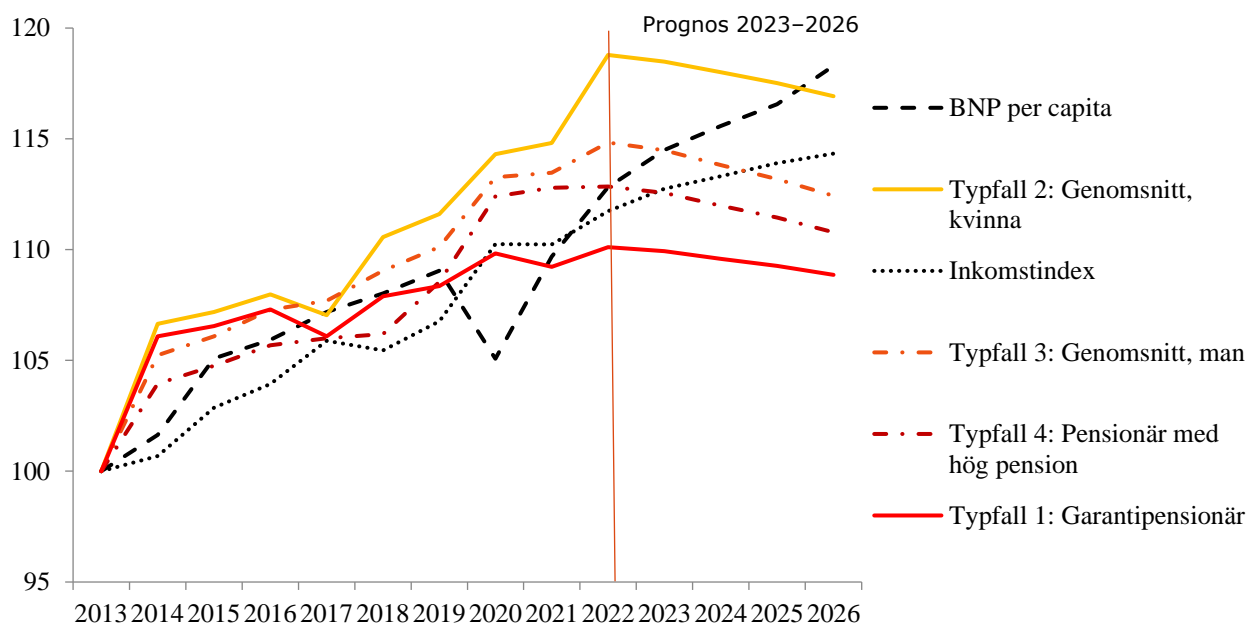
för samtliga typfall ökat under 2022. Prognosen fram till 2026 visar en procentuell mindre gradvis försämring för samtliga typfall vilket dels beror på en förväntad ökad prisutveckling och dels att bostadstillägget och inkomstpensionstillägget är uttryckt i nominella termer.

Figur 11. Typfallens procentuella utveckling av disponibla inkomsterna per år samt utvecklingen av BNP per capita 2013–2022, prognos 2023–2026, uttryckt i 2022 års priser

Ett alternativt till figuren ovan är att jämföra utvecklingen av de disponibla inkomsterna sedan 2013 (index = 100), se figur 12 nedan. Här tydliggörs utvecklingen och prognoserna för de fyra typfallen ytterligare. Fram till 2015 har garantipensionären och kvinnans disponibla inkomster haft en starkare utveckling uttryckt i 2022 års priser jämfört med mannen och pensionären med hög pension. Därefter har garantipensionärens positiva utveckling avstannat och hamnat efter de övriga typfallen. Prognosen fram till 2026 anger sjunkande disponibla inkomster för samtliga typfall vilket är en följd av att priserna förväntas öka mer än pensionerna ökar.

Figur 12. Typfallens utveckling av de disponibla inkomsterna samt BNP per capita 2013–2022, prognos 2023–2026 uttryckt i 2022 års priser

Coronavirusets spridning och effekt på samhälle och ekonomi begränsade uppräknningen av pensionerna för 2021. Arbetsmarknaden har sedan dess återhämtat sig och covid-19 pandemin har haft mindre negativ effekt på inkomstindex för 2022 än vad tidigare prognoser antagit. Trots en antagen positiv inkomstutveckling i fasta priser förväntas inkomstpensionen och tilläggspensionen minska något i fasta priser fram till 2026 på grund av förskottsrentan. Även inkomstpensionstillägget och bostadstillägget minskar i fasta priser eftersom de är uttryckta i nominella termer.

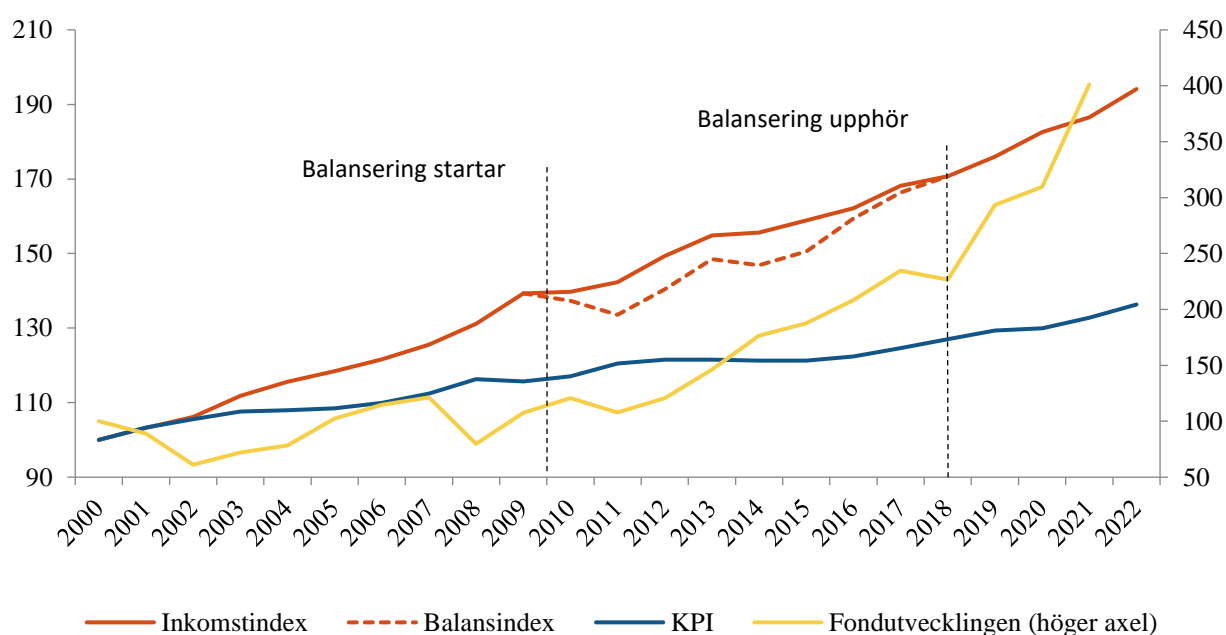
3. Historik

Den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige under 2013-2022 har präglats av efterdyningarna av den internationella finanskrisen 2008 och av den efterföljande internationella skuldkrisen. Den ekonomiska tillväxten mätt i BNP varierade kraftigt mellan de första åren i mätserien då ekonomin återhämtade sig under 2010 men skuldkrisen bromsade utvecklingen de efterföljande åren. Den ekonomiska tillväxten återhämtade sig under 2014 och 2015 för att därefter leda in Sverige i en högkonjunktur.

Den ekonomiska utvecklingen påverkar den allmänna pensionen. Den reala nedgången i ekonomin medförde att pensionssystemets automatiska balansering aktiverades 2010. Under balanseringen har balansindex, och inte inkomstindex, justerat inkomst- och tilläggspensionerna. Från 2018 upphörde balanseringen och de utgående inkomst- och tilläggspensionerna justerades med inkomstindex. I figur 13 nedan visas utvecklingen av

inkomst-, balansindex, årsmedeltalet för konsumentprisindex (KPI) samt premiepensionens genomsnittliga fondutveckling sedan 2000 (index = 100). Tydligt är att inkomst- och balansindex haft en bättre utveckling jämfört med KPI, vilket, allt annat lika, leder till en relativ försvagning av prisindexerade förmåner som exempelvis garantipension jämfört med de inkomstindexerade delarna av pensionen som tilläggs- och inkomstpension givet att inkomstindex ökar med 1,6 procentheter mer än KPI¹⁹, vilket varit fallet under flertalet år.

Figur 13. Utvecklingen av inkomst-, balansindex, årsmedeltalet för KPI samt premiepensionens fondutveckling 2000–2022 (2000 = 100)

Premiepensionen följer utvecklingen i de fonder, eller i den traditionella försäkringen, som pensionärerna har sina medel placerade. Under perioden 2000 till 2022 har ett kapital om 100 kronor vuxit till cirka 400 kronor om avkastning hade utvecklats som den genomsnittliga fondutvecklingen inom premiepensionen. Detta kan jämföras med att 100 kronor hade vuxit till ungefär 194 kronor för tilläggs- och inkomstpensionen. Utan korrigeringar i grundskyddets regelverk hade 100 kronor i garantipension ökat till 136 kronor under samma period.

¹⁹ Inkomst- och tilläggs-pensionen är inkomstindexerad minus förskotts-räntan om 1,6 procent.

4. Bilaga 1: Longitudinell vs tvärsnitt

I samband med den första rapporteringen av detta årligt återkommande uppdrag valde Pensionsmyndigheten, i samråd med Socialdepartementet, att basera beräkningarna på longitudinell data och inte på tvärsnittsdata. I de efterföljande återrapporteringarna har vi fortsatt använda longitudinell data.

Vad som menas med ett typfall kan tolkas på olika sätt. Alternativen som diskuteras nedan exemplifieras med ett av de fyra typfallen, den genomsnittlige mannen.

4.1. Ansats med tvärsnittsdata

Med tvärsnitt menas här att typfallet är en typ av medelvärde av årets pensionärer avseende pensionsutbetalningar. Till exempel kan genomsnittspensionen motsvara medelvärdet av utbetalningarna i intervallet 45-55 percentilen. Genomsnittsmannen är alltså en ”typisk pensionär” i det aktuella årets pensionärskollektiv.

Kollektivets sammansättning ändras varje år under den redovisade tioårsperioden, nya pensionärer kommer till och andra faller ifrån. Om man begränsar sig till pensionärer 65 år och äldre så ingår i kollektivet 2022 kohorterna 1938–1957. Tio år tillbaka i tiden, startåret 2013, ingår endast kohorterna 1938–1948 i kollektivet. Kollektivet växer således successivt och inkluderar successivt även allt yngre årskullar som blir pensionärer. Pensionsutbetalningarnas storlek påverkas bland annat av 20-delsinfasningen – ju yngre årskull desto mindre del av tilläggspensionen. Tvärsnittsmannen är således inte representativ för beståndet ålderspensionärer. Det dröjer ytterligare tiotalet år innan de flesta åldrar finns representerade i tvärsnittet. På grund av övergångsreglerna kan han inte heller sägas vara en representant för det nya pensionssystemet.

4.2. Ansats med longitudinell data

Med longitudinell ansats menas här att utvecklingen för individen, som har definierats som ett typfall, följs under en tioårsperiod. Den utveckling som visas är hur individens pension förändras till följd av indexeringar, och ändrade regler med mera.

Det finns också flera sätt att beräkna snittpensionären. Man kan anta att personen har förvärvsarbetat genomsnittligt länge eller ett visst antal år och haft en genomsnittlig begynnelse- eller slutinkomst som utvecklats i takt med inkomstindex. Personens ålder och pensionsåldern ska bestämmas. Typfallets begynnelsepension beräknas enligt dessa förutsättningar. Ett annat sätt är att bestämma genomsnittlig pension utifrån kollektivet pensionärer, det vill säga med en tvärsnittsansats. Antingen det är begynnelsepension eller pensionen 2022 som bestäms på detta sätt är det

endast kohorterna 1938–1948 som kan komma ifråga på grund av kravet på tio år som pensionär om pensionsåldern sätts till 65 år, den ålder som de flesta tar ut sin ålderspension.

I samråd med Socialdepartementet har den longitudinella ansatsen tidigare valts där genomsnittet bestäms med pensionsutbetalningarna som bas. Pensionsmyndigheten har valt att fortsätta med denna ansats eftersom det bäst svarar på den ställda frågan: hur har de äldres disponibla inkomster de senaste tio åren varit?

5. Bilaga 2: Beräkningsgrunder

5.1. Definitioner

De typfall som vi använder oss av i rapporten är beräknade medelvärden för fyra olika grupper av pensionsinkomster.

5. En person med full garantipension som således inte har någon inkomstgrundad pension.
6. En person med genomsnittlig pensionsinkomst för kvinnor definierat som medianvärdet²⁰ för kvinnors inkomstrelaterade pension, det vill säga garantipension, inkomst- och tilläggspension, premiepension, tjänstepension och privat pensionssparande.
7. En person med genomsnittlig pension för män definierat som medianvärdet för männens inkomstrelaterade pension.
8. En person med relativt hög pension, definierat som kvinnor och mäns medelvärde av inkomstrelaterad pension i 80:e–90:e percentilen.²¹

Inkomstrelaterad pension består i detta sammanhang av utbetald pension i form av inkomst-, tilläggs-, premie- och tjänstepension samt pension från tidigare privat sparande. Privat pension avser det avdragsgilla privata pensionssparandet som slopades för den breda majoriteten 2016.²²

5.2. Antaganden

Rapporten beräknar pensioner för utbetalningsåren 2013–2022 samt med prognos för 2023–2026. Det senaste inkomståret i de data som ligger till grund för våra beräkningar är 2020 men alla uppgifter för pensionsomräkningar är kända för perioden 2013–2022. Inkomst- och tilläggspension beräknas med följsamhetsindexering, premiepension med ”PPM-index” och tjänstepension och privat pension med förändringen i prisbasbeloppet. För att kunna bestämma bostadstillägg behövs uppgifter om boendekostnad samt bidragsgrundande förmögenhet. Som boendekostnad används genomsnittlig boendekostnad för ensamstående personer 65 år och äldre enligt statistik från SCB och Star-urvalet. Boendekostnaden räknas om med boendeindex till aktuellt redovisningsår.

²⁰ Medianvärdet för typfall 2 och 3 är definierat som medelvärdet i den 45:e–55:e percentilen, dvs medelvärdet av mediagruppen.

²¹ Pensionsinkomsterna rangordnas i stigande ordning, från lägsta till högsta inkomsten. Den 80:e percentilen är det inkomstvärde då 80 procent av inkomsterna har ett lägre värde och 20 procent ett högre värde.

²² Avdragsrätt för pensionssparande är fortsatt möjligt för dem som inte har pensionsrätt i anställning.

Typfallen antas inte ha någon förmögenhet som reducerar eventuellt bostadstillägg.

I tabellen nedan redovisas ingångsvärdena 2020 för de fyra olika typfallen.

Bruttoinkomster för de fyra olika typfallen 2020, kronor per månad (2020 års nivå)

	Garanti- pensionär	Genomsnittlig kvinnlig pension	Genomsnittlig manlig pensionär	Pensionär med hög pension
Garantipension	8 597	0	0	0
Tilläggs pension	0	3 934	4 891	5 731
Inkomst pension	0	7 541	9 924	11 606
Premie pension	0	618	750	970
Tjänstepension	0	2 641	5 911	9 864
Privat pension	0	599	961	1 458
Summa pension	8 597	15 332	22 437	29 629

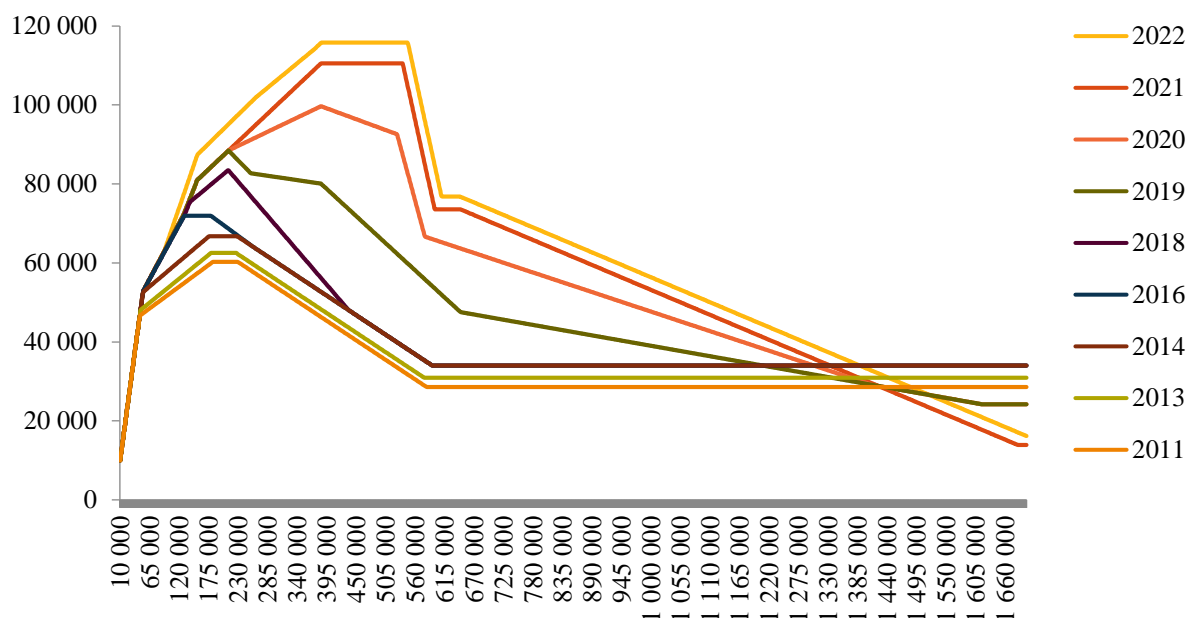
Typfallen antas bo i hyresrätt utan kapitalinkomster vilket förenklar beräkningarna då ingen hänsyn behöver tas till fastighets- eller kapitalskatt. Typfallens boendekostnad antas vara 5 566 kronor per månad 2020, vilket beräknas motsvara medelhyran för äldre. Hyran antas förändras i takt med boendekostnadsindex (delkomponent till KPI). Kommunala skattesatsen antas motsvara riksgenomsnittet för respektive år. Kyrkoskatten är exkluderad eftersom den anses vara privat konsumtion. Nedan redovisas genomsnittliga kommunalskatten med mera.

Genomsnittlig kommunalskattesats m.m.

	Total kommunal skattesats	Kommunal skattesats	Landsting skattesats	Begravnings- avgift
2013	31,73	20,62	11,11	0,22
2014	31,86	20,65	11,20	0,22
2015	31,99	20,70	11,29	0,22
2016	32,10	20,75	11,35	0,22
2017	32,12	20,75	11,36	0,22
2018	32,12	20,74	11,39	0,22
2019	32,19	20,70	11,49	0,22
2020	32,28	20,72	11,56	0,23
2021	32,27	20,71	11,56	0,23
2022	32,27	20,71	11,56	0,23

Personer som vid utgången av året har fyllt 66 år har ett förhöjt grundavdrag. Det förhöjda avdraget infördes 2009. Syftet var att förbättra de ekonomiska villkoren för i första hand de sämst ställda pensionärerna (2008 års ekonomiska vårproposition, prop. 2007/08:100). Det förhöjda grundavdraget har under perioden därefter under denna rapportens observerade period 2013 till 2022 ändrats ett flertal gånger, se diagrammet nedan.

Det förhöjda grundavdraget för äldre, 2011–2022

För taxeringsåret 2022 höjdes grundavdraget senaste gången, och då för de allra flesta. Förändringen av grundavdraget som gjordes 2020 och 2021 ökade grundavdraget för de med medel- och höga inkomster medan det sänktes för de med de allra högsta inkomsterna, över 1 400 000 kronor per år.

Högst grundavdrag i absoluta termer får den som har en taxerad inkomst mellan ungefär 385 000 och 546 000 kronor per år. Grundavdraget är då drygt 115 700 kronor. Under perioden har dock kommunerna höjt de kommunala inkomstskatterna med 73 öre, från 31,55 till 32,28 vilket motverkar höjningen av grundavdraget och ökar inkomstskatten.

Från och med 2019 har även den nya individuella public service-avgiften införts och dras direkt med skatten. Under 2022 är avgiften maximalt 1 328 kronor per år för individer med en förvärvsinkomst högre än 132 770 kronor per år. För individer med en inkomst under detta belopp dras en avgift om 1 procent av inkomsten.

6. Bilaga 3: Typfallens utfall i dagens respektive löpande priser

Tabell 1A. Pensionär med full garantipension, inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, uttryckt i 2022 års priser²³, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkomst pension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premiepension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantipension	8 862	8 858	8 882	8 756	8 699	8 665	8 701	9 018	8 882	8 779	8 781	8 780	8 785	8 779
Tjänstepension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Privat pension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkomstskatt	-1 963	-1 208	-1 213	-1 014	-1 008	-1 006	-999	-1 098	-1 083	-1 025	-1 024	-1 026	-1 026	-1 024
Bostadstillägg	5 599	5 609	5 649	5 668	5 568	5 827	5 841	5 807	5 851	6 008	5 982	5 942	5 898	5 851
Disponibel inkomst	12 498	13 259	13 318	13 410	13 259	13 486	13 543	13 726	13 650	13 762	13 739	13 697	13 656	13 606

Tabell 1B. Pensionär med full garantipension, inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, löpande priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkomst pension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premiepension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantipension	7 899	7 881	7 899	7 863	7 952	8 076	8 254	8 597	8 651	8 779	8 906	9 106	9 342	9 596
Tjänstepension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Privat pension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkomstskatt	-1 749	-1 075	-1 079	-910	-922	-938	-948	-1 047	-1 055	-1 025	-1 039	-1 064	-1 092	-1 119
Bostadstillägg	4 990	4 990	5 023	5 090	5 090	5 430	5 541	5 536	5 699	6 008	6 067	6 162	6 272	6 395
Disponibel inkomst	11 140	11 796	11 843	12 043	12 120	12 569	12 847	13 086	13 295	13 762	13 934	14 205	14 522	14 872

²³ Deflatorn är årsmedeltalet för KPI.

Tabell 2A. Genomsnittliga kvinnliga pensionärens inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, uttryckt i 2022 års priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	4 012	3 911	3 949	4 074	4 113	4 074	4 060	4 126	4 061	4 052	4 024	3 980	3 938	3 891
Inkomst pension	7 691	7 498	7 569	7 810	7 884	7 810	7 783	7 910	7 785	7 767	7 713	7 630	7 549	7 458
IP-tillägg*	0	0	0	0	0	0	0	0	205	600	592	579	564	549
Premiepension	354	414	481	488	516	554	511	648	808	817	837	850	861	870
Garantipension	0	94	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjänstepension	2 788	2 787	2 794	2 755	2 737	2 726	2 737	2 771	2 729	2 697	2 698	2 698	2 699	2 698
Privat pension	632	632	634	625	621	618	621	628	619	612	612	612	612	612
Inkomstskatt	-4 000	-3 047	-3 100	-3 089	-3 149	-2 877	-2 733	-2 912	-2 975	-2 906	-2 887	-2 851	-2 814	-2 771
Bostadstillägg	1 903	1 982	1 961	1 788	1 602	1 889	1 954	2 124	2 132	2 257	2 267	2 292	2 316	2 341
Disponibel inkomst	13 381	14 272	14 342	14 450	14 324	14 794	14 934	15 296	15 364	15 895	15 855	15 790	15 724	15 647

*inkomstpensionstillägg från och med september 2021

Tabell 2B. Genomsnittliga kvinnliga pensionärens inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, löpande priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	3 576	3 480	3 512	3 659	3 760	3 797	3 852	3 934	3 955	4 052	4 081	4 128	4 188	4 252
Inkomst pension	6 855	6 671	6 731	7 014	7 207	7 279	7 384	7 541	7 782	7 767	7 823	7 913	8 028	8 152
IP-tillägg*	0	0	0	0	0	0	0	0	200	600	600	600	600	600
Premiepension	316	368	428	438	472	516	485	618	787	817	849	881	915	951
Garantipension	0	84	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjänstepension	2 485	2 479	2 485	2 474	2 502	2 541	2 597	2 641	2 658	2 697	2 736	2 798	2 870	2 949
Privat pension	563	562	563	561	567	576	589	599	603	612	620	634	651	669
Inkomstskatt	-3 565	-2 711	-2 757	-2 774	-2 878	-2 682	-2 593	-2 776	-2 898	-2 906	-2 928	-2 956	-2 993	-3 029
Bostadstillägg	1 696	1 764	1 744	1 605	1 464	1 761	1 854	2 025	2 077	2 257	2 300	2 378	2 462	2 559
Disponibel inkomst	11 927	12 697	12 754	12 976	13 094	13 788	14 167	14 582	14 964	15 895	16 080	16 376	16 722	17 102

*inkomstpensionstillägg från och med september 2021

Tabell 3A. Genomsnittliga manliga pensionären, inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, uttryckt i 2022 års priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	4 989	4 863	4 910	5 066	5 114	5 066	5 048	5 130	5 049	5 038	5 003	4 949	4 896	4 837
Inkomst pension	10 122	9 868	9 962	10 279	10 376	10 278	10 244	10 410	10 246	10 222	10 152	10 042	9 935	9 815
IP-tillägg*	0	0	0	0	0	0	0	0	93	275	271	265	259	252
Premiepension	430	502	584	592	627	673	620	786	981	992	1 016	1 032	1 045	1 056
Garantipension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjänstepension	6 240	6 237	6 254	6 165	6 125	6 101	6 126	6 201	6 108	6 036	6 038	6 037	6 041	6 037
Privat pension	1 015	1 014	1 017	1 002	996	992	996	1 008	993	981	982	982	982	982
Inkomstskatt	-6 572	-5 412	-5 514	-5 698	-5 766	-5 419	-5 170	-5 159	-5 059	-4 914	-4 888	-4 840	-4 794	-4 739
Bostadstillägg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Disponibel inkomst	16 224	17 072	17 212	17 405	17 471	17 691	17 864	18 376	18 410	18 630	18 573	18 466	18 363	18 240

*inkomstpensionstillägg från och med september 2021

Tabell 3B. Genomsnittliga manliga pensionären, inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, löpande priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	4 446	4 327	4 366	4 549	4 675	4 721	4 789	4 891	4 918	5 038	5 074	5 133	5 207	5 287
Inkomst pension	9 022	8 779	8 859	9 230	9 485	9 579	9 717	9 924	9 979	10 222	10 296	10 414	10 565	10 728
IP-tillägg*	0	0	0	0	0	0	0	0	91	275	275	275	275	275
Premiepension	383	447	519	532	573	627	588	750	955	992	1 030	1 070	1 111	1 154
Garantipension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjänstepension	5 561	5 549	5 561	5 536	5 599	5 686	5 811	5 911	5 949	6 036	6 124	6 261	6 424	6 599
Privat pension	904	902	904	900	910	925	945	961	967	981	996	1 018	1 044	1 073
Inkomstskatt	-5 858	-4 815	-4 904	-5 117	-5 271	-5 050	-4 905	-4 918	-4 928	-4 914	-4 957	-5 020	-5 098	-5 180
Bostadstillägg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Disponibel inkomst	14 460	15 189	15 306	15 630	15 971	16 488	16 946	17 519	17 931	18 630	18 837	19 151	19 528	19 937

*inkomstpensionstillägg från och med september 2021

Tabell 4A. Pensionär med hög allmän pension, inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, uttryckt i 2022 års priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	5 846	5 698	5 753	5 936	5 992	5 936	5 916	6 012	5 917	5 903	5 862	5 799	5 737	5 668
Inkomst pension	11 838	11 540	11 651	12 021	12 135	12 020	11 980	12 174	11 982	11 954	11 872	11 744	11 619	11 479
Premiepension	556	650	755	766	811	870	802	1 017	1 268	1 283	1 314	1 334	1 352	1 366
Garantipension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjänstepension	10 412	10 407	10 435	10 287	10 220	10 181	10 222	10 347	10 192	10 073	10 076	10 074	10 080	10 074
Privat pension	1 539	1 538	1 543	1 521	1 511	1 505	1 511	1 530	1 507	1 489	1 489	1 489	1 490	1 489
Inkomstskatt	-9 171	-7 984	-8 116	-8 317	-8 387	-8 192	-7 616	-7 452	-7 156	-6 981	-6 952	-6 901	-6 849	-6 788
Bostadstillägg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Disponibel inkomst	21 021	21 850	22 020	22 214	22 281	22 320	22 815	23 627	23 709	23 721	23 661	23 540	23 428	23 289

Tabell 4B. Pensionär med hög allmän pension, inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, löpande priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilläggs pension	5 210	5 070	5 116	5 330	5 478	5 532	5 612	5 731	5 763	5 903	5 946	6 014	6 101	6 195
Inkomst pension	10 551	10 267	10 361	10 795	11 093	11 203	11 364	11 606	11 670	11 954	12 041	12 180	12 356	12 547
Premiepension	496	578	671	688	741	811	761	970	1 235	1 283	1 333	1 384	1 437	1 493
Garantipension	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tjänstepension	9 280	9 259	9 280	9 238	9 343	9 489	9 697	9 864	9 927	10 073	10 219	10 448	10 719	11 011
Privat pension	1 372	1 369	1 372	1 366	1 381	1 403	1 434	1 458	1 467	1 489	1 511	1 545	1 585	1 628
Inkomstskatt	-8 174	-7 103	-7 218	-7 469	-7 667	-7 635	-7 225	-7 105	-6 970	-6 981	-7 051	-7 157	-7 284	-7 419
Bostadstillägg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Disponibel inkomst	18 736	19 440	19 583	19 949	20 368	20 802	21 643	22 525	23 092	23 721	23 997	24 414	24 914	25 454

Tabell 5A. Respektavstånd, disponibla inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, uttryckt i 2022 års priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Disponibel inkomst														
Typfall 1:	12 498	13 259	13 318	13 410	13 259	13 486	13 543	13 726	13 650	13 762	13 739	13 697	13 656	13 606
Garantipensionär														
Respektavstånd till garantipensionär														
Typfall 2:	883	1 013	1 024	1 039	1 065	1 309	1 391	1 569	1 714	2 133	2 116	2 094	2 068	2 040
Genomsnitt, kvinna														
Typfall 3:	3 725	3 813	3 894	3 995	4 212	4 205	4 321	4 650	4 760	4 868	4 834	4 770	4 707	4 634
Genomsnitt, man														
Typfall 4: Pensionär med hög pension	8 522	8 591	8 703	8 804	9 023	8 835	9 273	9 901	10 059	9 959	9 922	9 844	9 772	9 682

Tabell 5B. Respektavstånd, disponibla inkomster 2013–2022, prognos 2023–2026, löpande priser, kr/månad

											Prognos 2023–2026			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Disponibel inkomst														
Typfall 1:	11 140	11 796	11 843	12 043	12 120	12 569	12 847	13 086	13 295	13 762	13 934	14 205	14 522	14 872
Garantipensionär														
Respektavstånd till garantipensionär														
Typfall 2:	787	901	911	933	974	1 220	1 320	1 496	1 669	2 133	2 146	2 171	2 199	2 230
Genomsnitt, kvinna														
Typfall 3:	3 320	3 393	3 463	3 588	3 850	3 919	4 099	4 433	4 636	4 868	4 903	4 947	5 006	5 065
Genomsnitt, man														
Typfall 4: Pensionär med hög pension	7 596	7 644	7 739	7 906	8 248	8 234	8 796	9 439	9 798	9 959	10 063	10 209	10 392	10 583

7. Referenser

Tidigare prognoser:

Pensionsmyndigheten (2014-05-12) ”Utveckla typfallsmått”

Pensionsmyndigheten (2016-05-03), ”Typfallsmått”

Pensionsmyndigheten (2017-04-24), ”Utveckla typfallsmått”

Pensionsmyndigheten (2018-04-19), ”Pensionsinkomsten för fyra ensamstående typfall 2009–2022”

Pensionsmyndigheten (2019-05-02), ”Utvecklingen av pensionsinkomsten för fyra typfall, 2010–2023”

Pensionsmyndigheten (2020-04-15), ”Utvecklingen av pensionsinkomsten för fyra typfall, 2011–2024”

Pensionsmyndigheten (2021-04-28), ”Utvecklingen av pensionsinkomsten för fyra typfall, 2012–2025”

Samtliga rapporter hittas:

<https://www.pensionsmyndigheten.se/statistik-och-rapporter/Rapporter/Rapporter>

www.pensionsmyndigheten.se

